

ชื่อเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 - 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มหาสารคาม เขต 2 : กรณีอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย

ผู้วิจัย ประยูร นางสีคุณ **ปริญญา** ค.ม. (การบริหารการศึกษา)

กรรมการที่ปรึกษา อาจารย์สกล สรเสนา ประธานกรรมการ

ผศ.ประสิทธิ์ พลศรีพิมพ์ กรรมการ

อาจารย์มุข วิสัย กรรมการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2547

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 - 3 กรณีอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 57 โรงเรียน จำนวน 245 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่ และมอร์แกน และสุ่มตัวอย่างของผู้บริหารและครูวิชาการโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ส่วนครูผู้สอนใช้วิธีแบ่งชั้นแบบสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามเกณฑ์การวัดของลิเคิร์ต (Likert) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการปฏิบัติงานการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-3 กรณีอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน 8 ด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 7 ด้าน และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน

2. ปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร พบว่า โดยรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านบุคลากรที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา และมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย คือ ด้านผู้เรียน/ผู้ปกครอง/ชุมชน

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 – 3 กรณีอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวม พบว่า ผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอน เห็นว่าสภาพการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทั้ง 8 ด้าน พบว่า ด้านการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม และด้าน การบริหารและการนิเทศภายในโรงเรียน มีสภาพการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการปรับรายละเอียดของเนื้อหา การปรับปรุงและ/หรือเลือกใช้สื่อการเรียน การจัดทำสื่อการเรียนการสอนชิ้นใหม่ การจัดทำคำอธิบายหรือรายวิชาเพิ่มเติม การนำกลุ่มต่าง ๆ ของภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และประเภทเจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 – 3 กรณีอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า ผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอน โดยรวมมีปัญหาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน พบว่า ด้านสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านบุคลากรที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน มีปัญหาไม่แตกต่างกัน

TITLE The Conditions and Problems of Implementing Local Wisdom in Developing Curriculums in Basic Educational Institutions Which Provided Education in Range 1-3 : A Case Study of Phayokkhaphum Phisai District under the Office of Maha Sarakham Educational Service Area 2

AUTHOR Prayun Nangsikhun **DEGREE** M.Ed. (Educational Administration)

ADVISERS Sakol Sornsena Chairman
Asst. Prof. Prasit Polsripim Committee Member
Mook Wisai Committee Member

Rajabhat Maha Sarakham University, 2004

ABSTRACT

This study aimed to examine and compare conditions and problems of implementing local wisdom in developing curriculums in basic educational institutions in Phayokkhaphum Phisai District under the Office of Maha Sarakham Educational Service Area 2. The sample used in this study consisted of 245 educational institution administrators, academic teachers and teachers in basic educational institutions from 57 schools in Phayokkhaphum Phisai District under the Office of Maha Sarakham Educational Service Area 2. The sample size was determined by the use of the table designed by Krejcie and Morgan. The administrators and academic teachers were selected through the purposive random sampling technique. The instrument used for gathering data was a researcher - constructed rating scale questionnaire with 5 levels based on Likerts measuring criteria. The statistics employed for analyzing data were percentage, mean, and standard deviation ; and One-way ANOVA was utilized for testing hypotheses. For comparing individual pair differences the method of Least Significance Difference was employed.

The results of the study were as follows :

1. For the conditions of performance in implementing local wisdom in developing curriculums and organization of learning – teaching in basic educational institutions which provided primary education in Phayokkhaphum Phisai District under the Office of Maha Sarakham Educational Service Area 2, it was found that the

performance as a whole was at a high level. When each of the performance as a whole was at a high level. When each of the eight aspects was considered, it was found that the performance was at high level in seven aspects and at a medium level in one aspect.

2. For the problems of implementing local wisdom in developing curriculums, it was found that the problems as a whole were at a medium level. When each aspect was considered, it was found that the problems were at a medium level in two aspects : personnel who were local wisdom, and educational institution and personnel in the educational institution ; while at a low level in the aspect of learners/parents/community.

3. For the results of comparing conditions of implementing local wisdom in developing curriculums in basic educational institutions in Phayakkhaphum Phisai District under the Office of Maha Sarakham Educational Service Area 2 as a whole, it was found that administrators, academic teachers and teachers viewed that the conditions of implementing local wisdom in developing curriculums were different at the .05 level of statistical significance. When each of the nine aspects was considered, it was found that in adjustment of learning-teaching activities or extra activities and in administration and internal supervision, the conditions of implementing local wisdom were different at the .05 level of statistical significance. However, in adjustment of content details, improvement and/or selection of learning media, making new instructional median, writing additional explanations or course descriptions, implementing groups of local wisdom in organization of learning – teaching, and categories of owners of local wisdom, their conditions were not different.

4. For the results of comparing problems of implementing local wisdom in developing curriculums in basic educational institutions in Phayakkhaphum Phisai District under the Office of Maha Sarakham Educational Service Area 2, it was found that administrators, academic teachers and teachers did not have different problems. When each of the there aspects was considered, it was found that in educational institutions and in personnel in educational institutions they had different problems at the .05 level of statistical significance. However, in personnel who were local wisdom and in learners/parents/community they did not have different problems.